

माधव नारायण नगरपालिका
नगर सभाको नवौं अधिवेशन २०८१/०८२
बजेट, नीति तथा कार्यक्रमको सारांश

यस नगर सभाको नवौं अधिवेशनका सभा अध्यक्षज्यू, विशिष्ट अतिथिज्यू नगर सभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु, यस नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू लगायतका राष्ट्रसेवक कर्मचारीगण, पत्रकार, सुरक्षाकर्मी तथा उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु,

यस नगरपालिकाको नवौं नगर सभामा आफ्नो अति व्यस्तताका बावजुद यहाँ उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरुलाई हार्दिक आभार सहित अभिवादन एवं स्वागत गर्दछु ।

सर्वप्रथम दश वर्षे सशस्त्र द्वन्द र विभिन्न जनआन्दोलनमा विरगती प्राप्त भएका सहिदहरु र विभिन्न प्राकृतिक प्रकोपबाट मृत व्यक्तिहरुप्रति श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । नेपालको लोकतान्त्रिकरणको लागि योगदान पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण पक्षहरुको उच्च सम्मान गर्दछु ।

सार्वभौमसत्ता सम्पन्न नेपाली जनताको त्याग, संघर्ष र बलिदानबाट निर्मित संघिय नयाँ संविधान मार्फत् आज नेपालको इतिहासमा सिंहदरवारको अधिकारहरु स्थानीय स्तरमा उपभोग गर्दै माधव नारायण नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम एवं बजेट यस सम्मानित सभामा प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवको अनुभूति गरेको छु ।

नेपालको संविधान २०७२ जारी भई उक्त संविधानले व्यवस्था गरे बमोजिम देशमा संघीयता कार्यान्वयनमा रहेको छ । लामो समय सम्मको आम नेपाली जनताको प्रतिक्षा, दश वर्षे सशस्त्र संघर्ष, ०६२/०६३ को जनआन्दोलन, मधेश आन्दोलन, दलित जनजाति आन्दोलन, दुई पटक सम्म संविधानसभाको निर्वाचन भई जनताका प्रतिनिधिले नै संविधानको निर्माण तथा जारी गरी हाल कार्यान्वयनमा रहेको छ । संविधानले सुनिश्चित गरेका प्रावधानहरु व्यवहारतः रुपान्तरण गर्ने क्रममा स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचन २०७९ सम्पन्न भई आज हामी माधव नारायण नगरपालिकामा स्थानीय सरकारको रुपमा रहि यो कार्यक्रममा वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा निकै हर्षित भएका छौं ।

आदरणीय सदस्य ज्यूहरु, आँउदो आ.व. २०८१/०८२ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट निर्माण गर्दा मैले माधव नारायण नगरपालिकाको सम्पूर्ण जनताका चाहना, भावना, माग एवं आवश्यकतालाई केन्द्रमा राखी यहाँको सम्भावना र चुनौतीको आधारमा दीर्घकालिन उद्देश्यसहित संविधानले दिएको क्षेत्राधिकारको सीमा ख्याल गर्दै राज्यको निर्देशक सिद्धान्तलाई समेत ध्यानमा राखि अन्य ठाउँको विकासको अनुभवलाई आत्मसात् गरेको कुरा सहर्ष जानकारी गराउन चाहन्छु ।

आदरणीय सदस्य ज्यूहरु, अब म माधव नारायण नगरपालिकाको आगामी सोच, लक्ष्य र उद्देश्य प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

सोच : समुन्नत भौतिक, आर्थिक र सामाजिक पूर्वाधार सहित सांस्कृतिक रुपमा मौलिक र उत्कृष्ट नगरपालिका बनाउने ।

लक्ष्य : मानवीय तथा भौतिक विकासको पक्षमा ध्यान दिई आर्थिक विकासको आधार तय गर्ने तर्फ केन्द्रित रहने ।

उद्देश्य : नगरवासीको जीवनस्तरमा गुणात्मक सुधार ल्याउने ।

सम्भावना नै सम्भावनाले भरिएको यस नगरलाई एउटा सफल र नमुना नगर बनाउने आधारहरु हामीसँग छ । प्रवल इच्छाशक्ति सहितको दृढ जनशक्ति यस नगरको प्रमुख शक्ति हो । हामीसँग पर्याप्त पूँजी एवं उब्जाउ जमिनका साथै व्यापार व्यवसाय तथा उद्योगको प्रवल संभावना रहेकाले यो नगर व्यापार तथा कृषिको केन्द्र बन्न सक्ने प्रचुर आधारहरु पनि छन् । यति हुँदा हुँदै पनि केही चुनौती रहेतापनी हामी सफलता तर्फ दृढ निश्चयका साथ अगाडी बढिरहेकै छौं । हामीसँग दृढ जनशक्ति भएतापनि आवश्यक सीप छैन, हामीसँग पर्याप्त पूँजी भएतापनि एकिकृत रुपमा परिचालित छैन, साथै पर्याप्त उब्जाउ जमिन भएता पनि आधुनिक सिंचाई, बिऊ र बजारको अभावले गर्दा कृषि उत्पादनमा तुलनात्मक वृद्धि हुन सकेको छैन । माधव नारायण नगरपालिका एक व्यवसायिक केन्द्र हुन सक्ने सम्भावना हुँदा हुँदै पनि आवश्यक भौतिक पूर्वाधारको अभावमा व्यापार फस्टाउन सकेको छैन । उद्योग व्यवसाय समेत सुरक्षित एवं सहज वातावरणको अभावमा आकर्षित हुन सकिरहेको छैन । यसर्थ नगरपालिकाको सम्पूर्ण संभावना र चुनौतिहरुको लेखाजोखा गरी यो नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तयार गरेको छु । मलाई विश्वास छ यो कार्यक्रमले यस नगरको मुहार फेर्ने मात्र होईन, नयाँ फड्को सहित सहि दिशा दिनेछ, र छोटो अवधिमै यो नगरपालिकाले एक नमुना नगरपालिकाको रुपमा एउटा अलग पहिचान बनाउने छ ।

आ.व.२०८१/८२ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट निर्माण गर्दा समुन्नत भौतिक, सामाजिक, आर्थिक पूर्वाधारहरु सहित सांस्कृतिक रुपमा मौलिक र उत्कृष्ट नगरपालिका बनाउने सोच, आन्तरिक आयको वृद्धि गर्दै मानवीय तथा भौतिक विकासको पक्षमा ध्यान दिइ आर्थिक विकासको आधार तय गर्ने तथा कोरोना उत्थानशिल हुँदै विपद् व्यवस्थापन तर्फ केन्द्रित रहने लक्ष्य र आमजनतालाई विकासका लाभ उपयोग गर्न सक्षम बनाई जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने उद्देश्य निहित रहेको छ ।

अब आँउदो आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को म माधव नारायण नगरपालिकाले अवलम्बन गर्ने नीतिहरु संक्षिप्त रुपमा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

(क) आर्थिक विकास तर्फ

- “किसानसँग नगरपालिका” भन्ने नारालाई आत्मसात गर्दै जनसहभागिताको आधारमा कृषि कार्यलाई अगाडि बढाउने मूल नीति लिइनेछ ।
- कृषकहरुको मल तथा विषादी छर्ने कामको वर्तमान अवस्थाको जटिलतालाई मध्यनजर गरी नगरपालिकाबाट डोन क्यामेरासहितको मल तथा विषादी छर्ने उपकरण खरिद गरी न्यून शुल्कमा कृषकलाई मल तथा विषादी छर्ने प्रबन्ध मिलाइनेछ ।

- किसान परिचयपत्र वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता प्रदान गरी यसै आ व मा सम्पूर्ण वडाका किसानहरूलाई परिचयपत्र वितरण गर्न लगाई उक्त परिचयपत्रको आधारमा कृषिजन्य सहूलियत उपलब्ध गराउने नीति अवलम्बन गर्दै लगिनेछ ।
- उन्नत जातका फलफुल, तरकारी बालि, मसला बालिको सम्भाव्यता अध्ययन गरि उपयुक्त स्थानमा खेति गर्न कृषक समूहलाई प्रोत्साहन गरिनेछ, र कृषि उपजको बजारिकरणको उचित प्रवन्ध गरिनेछ ।
- कृषिको आधुनिकिकरण र कृषि उपजहरूको बजारीकरणमा योगदान पुऱ्याउन कृषिजन्य तथा नगदे वालीजन्य उद्योग तथा व्यवसायहरूलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।
- आफ्नो गाउँ आफै बनाउ अभियान अन्तर्गत सहकारीमा सबै नागरिकहरूको पहुँच पुऱ्याई कृषिमा योगदान पुऱ्याउने नीति लिईनेछ ।
- कृषि उत्पादनलाई बढाउन भौगोलिक विशेषता अनुसारको बाली लगाउन माटो परिक्षण गरि सुहाउँदो बाली लगाउनमा कृषकलाई सहयोग गरिनेछ ।
- कृषि व्यवसायलाई थप व्यवस्थित बनाउन आवश्यक गृहकार्य गरिनेछ जस अनुसार कृषि बीमालाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- सहकारी उत्पादनलाई बढावा दिइने छ ।
- ऋण तथा बचत सहकारी संस्थाहरूलाई नियमन तथा प्रोत्साहन गरिने छ ।
- युवा स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत युवालाई सीपमूलक तथा व्यवसायिक तालीम प्रदान गर्नका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
- पशुपालन व्यवसायलाई थप व्यवस्थित बनाउन आवश्यक गृहकार्य गरिनेछ, जस अनुसार पशु बीमा, नश्ल सुधार जस्ता क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- पर्यटन तथा संस्कृति विकासका लागि पिकनिक स्पट, पार्क व्यवस्थापन, मठ मन्दिरहरू, पुरातात्विक वस्तुहरूको खोज तथा व्यवस्थापनमा सहयोग गरिनेछ ।
- माधव नारायण नगरपालिकामा रहेका विभिन्न नदीनाला तथा पोखरीको संरक्षण गरिनेछ ।
- राजस्व परिचालनको दायरा फराकिलो बनाई विस्तार गरिनेछ ।
- उब्जाउ जग्गालाई बाँझो राख्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
- नगरपालिकामा औद्योगिक तथा पर्यटकिय क्षेत्रमा लगानी गर्न चाहने व्यक्ति तथा फर्मलाई आवश्यक प्रोत्साहन दिने नीति लिईनेछ ।
- कृषकहरूलाई कृषि तथा पशु बीमाको सुविधा दिई कृषि व्यवसायमा हुने नोक्सानको परिपूर्ती गरी कृषकहरूलाई सहायता प्रदान गर्ने नीति लिईनेछ ।

- अर्गेनिक खेती गर्ने किसानहरुलाई प्रोत्साहित गर्न अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
- बेमौसमी तरकारी खेतीलाई व्यवसायीकता तर्फ अगाडी बढाउने नीति लिईनेछ ।
- हरेक खेतमा आवश्यक सिंचाइको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- प्रारम्भिक मल उत्पादन केन्द्रको स्थापना गरिनेछ ।
- कृषकको उत्पादनलाई आवश्यक बजारको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- अनुदानमा आधारित कृषि मोटर, विऊ तथा मलको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- निशुल्क रुपमा कृषि मिटर जडान गरिने अभियान कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ साथै विधुत प्राधिकरणको सहयोगमा निर्मितमा प्रमुख विधुत प्वाइन्टलाई सम्पूर्ण वडामा पुर्याइने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

(ख) सामाजिक विकास तर्फ

- गुणस्तरीय, स्वच्छ प्रतिस्पर्धात्मक अध्ययन अध्यापन प्रणालीलाई प्रवर्द्धन गर्न प्राथमिकता दिई विद्यालयको संस्थागत सुधार गर्नका साथै आवश्यक ऐन, नियम, मापदण्ड तथा कार्यविधी निर्माण गरिनेछ ।
- खुल्ला प्रतिस्पर्धाबाट प्र अ छनौट गर्ने तथा छनौट भएका प्र अ लाई नगरपालिकाको तर्फबाट थप प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराइनेछ ।
- विद्यार्थीसंख्या, विषयगत शिक्षकको व्यवस्थापन, आवश्यक दरबन्दी तथा दरबन्दीको परिपूर्तिको आधारमा विद्यालयलाई आवश्यक पर्ने थप सहयोगी शिक्षकको रुपमा नगर शिक्षक व्यवस्थापन गरी शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- प्रत्येक विद्यालयमा विद्यार्थीको अनुपात बमोजिम भौतिक पूर्वाधार तथा डेस्क बेन्चको व्यवस्था गरिनेछ ।
- प्रत्येक विद्यालयमा स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाईको व्यवस्था गरिनेछ ।
- आवश्यकता अनुसार विद्यालयहरुमा कम्प्युटर, गणित तथा विज्ञान प्रयोगशाला निर्माण गरिनेछ ।
- विद्यालयको सम्पूर्ण गतिविधीलाई व्यवस्थापन गर्न सम्पूर्ण सार्वजनिक विद्यालयमा सीसीटीभी क्यामरा जडान गरिदै लगिनेछ ।
- मातृभाषामा अध्ययन गर्ने बालबालिकाको नैसर्गिक अधिकारलाई सुनिश्चित गर्न अविलम्ब स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरिनेछ साथै नगरपालिकाको चिनारी सहित आधारभूत तहसम्म अनिवार्यरुपमा स्थानीय पाठ्यक्रम अनुसारको विषय अध्यापन गराइनेछ ।

- विद्यालयको नेपहुँच भन्दा बाहिर रहेका बालबालिकालाई विद्यालय जाने वातावरण बनाउन बालमैत्री शिक्षामा जोड दिइनेछ साथै गुणस्तरीय शिक्षाका लागि अंग्रेजी माध्यमबाट समेत अध्यापन गराउने व्यवस्था गरिनेछ ।
- प्राविधिक शिक्षाको विकासको लागि नगरपालिकाले निजी क्षेत्रसंग सहकार्य गर्ने नीति लिइने छ ।
- शिक्षकहरुलाई निजको कार्य सम्पादन (विद्यार्थीको उत्तिर्ण नतिजा तथा प्राप्तांक प्रतिशत) को आधारमा दण्ड, पुरस्कार तथा सम्मान गरिने छ ।
- प्रत्येक वडामा कम्तिमा एउटा नमूना विद्यालय हुने नीतिलाई प्रभावकारीरूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- अन्तर विद्यालय प्रतियोगितात्मक कार्यक्रम मार्फत विद्यार्थीको प्रतिभा प्रष्फुटन गराउने कार्यलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
- कमश मा वि, नि मा वि हुदै प्रा वि सम्म BOOK FREE FRIDAY कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिदै लगिनेछ ।
- भरपर्दो स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्ने जनताको अधिकार सुनिश्चित गर्न स्वास्थ्य चौकिहरुको संस्थागत सुधार गरिनेछ ।
- यस नगरपालिकाको वडा नं. २, खेसरहियामा निर्माणधीन अवस्थामा रहेको १५ शैया अस्पतालको निर्माण कार्यलाई तीब्रता दिई नगरवासीहरुलाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराईनेछ ।
- यस नगरपालिकाको वडा नं. ६, माधोपुर स्वास्थ्य चौकीमा बर्धीङ्ग सेन्टर सेवा संचालन गरी सम्पूर्ण गर्भवती महिलाहरुलाई स्वास्थ्य संस्थामै प्रसुति गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- यस माधव नारायण नगरपालिकाको वडा नं.३ सखुअवामा ट्रमा सेन्टर तथा स्वास्थ्य चौकीको भवन निर्माण कार्य यसै आ.व. देखी शुरु गरिनेछ ।
- यस नगरपालिकामा पोषणमैत्री स्थानीय शासन लागु गरिनेछ ।
- निर्माणधीन अवस्थामा रहेको १५ शैया अस्पतालको निर्माण कार्यलाई तीब्रता दिई नगरवासीहरुलाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराईनेछ ।
- कुनै संघ संस्था वा प्रतिष्ठान शैक्षिक कार्य वा स्वास्थ्य सेवाको क्षेत्रमा कार्य गर्न चाहेमा नगरपालिकाले सहकार्य वा सहयोग गर्नेछ ।
- हरेक वडामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुको सुदृढिकरणको प्रबन्ध मिलाइने छ ।

- ऐतिहासिक पुरातात्विक धरोहरको संरक्षण गर्ने उदेश्यले परम्परागत रूपमा निर्मित मठ मन्दिर लगायतका संरचनाहरूको संरक्षण र संवर्दन गर्दै लगिनेछ ।
- महिला सशक्तिकरण र सामाजिक समावेशीकरणमा जोड दिई महिलाको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू लागु गर्दै लगिनेछ ।
- आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडि परेका महिला बालबालिका दलित फरक क्षमता भएका व्यक्ति ज्येष्ठ नागरिक अल्पसङ्ख्यक सिमान्तकृत समुदायको अभिलेख राखि सामाजिक र आर्थिक उत्थान सम्बन्धि कार्यलाई अघि बढाउन आयमुलक र जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- महिला तथा बालबालिकाहरू माथि हुने हरेक प्रकारको हिंसा, भेदभाव तथा अन्य कुरीतीहरूको अन्त्य गर्दै महिला तथा बालबालिका मैत्री नगरपालिका बनाउनका नीतिगत व्यवस्था गर्दै विभिन्न कार्यक्रम तथा योजनाहरू संचालन गरिनेछ ।
- यस नगर भित्रका विद्यार्थीहरूलाई क्षमताका आधारमा निशुल्क रूपमा लोक सेवा, शिक्षक सेवा लगायत सीप विकासका लागि आवश्यक तालीमहरूको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

(ग) पूर्वाधार विकास तर्फ

- नगरपालिकाको आफ्नो प्रशासनिक भवनको अभावलाई व्यवस्थापन गर्न तथा जनताको सेवा प्राप्तिको कार्यलाई सहजीकरण गर्न यस नगरपालिकाको प्रशासनिक भवनको निर्माण कार्यलाई आ.व. २०८१/०८२ मै सम्पन्न गराइनेछ ।
- यस माधव नारायण नगरपालिकाको गौरवको योजना रहेको मिठुअवा नहर हुदै माधोपुर जाने सडकको निर्माण कार्य यसै आ.व. देखी शुरु गरिनेछ ।
- बस्ती विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धि आधारभुत निर्माण मापदण्ड २०७२ कार्यान्वयनमा ल्याई गुणस्तरीय भवन निर्माण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । पहिलै निर्माण भईसकेका भवनहरूलाई अभिलेखिकरण गरी नगरपालिकामा दर्ता गर्ने प्रबन्ध गरि राजश्व वृद्धि गरिनेछ ।
- नगर भित्र विभिन्न स्थानमा प्रतिकालय, सार्वजनिक शौचालय तथा सामुदायिक भवन निर्माण गरिनेछन् ।
- यस नगरपालिका भित्र पक्क सडकको पहुँच नपुगेको स्थानहरूमा पक्क सडकको पहुँच पुऱ्याइनेछ र हाल सञ्चालनमा आई रहेका सडकहरूको मर्मत तथा स्तरोन्नति गरिनेछ । सो प्रयोजनका लागि एक मर्मत सम्भार कोषको स्थापना गरिनेछ ।
- नगरपालिकासम्म पुग्ने सडकलाई फराकिलो बनाई आवागमनलाई व्यवस्थित गर्ने कार्य प्रारम्भ गरिने छ ।

- यस नगरपालिकाका सम्पूर्ण वडाहरूलाई जोड्ने गरी एक रिङ्गरोड निर्माणको कार्यलाई मूर्तरूप दिनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र संचालन हुने गरी सार्वजनिक सवारीका लागि पहल गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्र आवश्यक स्थानहरूमा पुल/कल्भर्टहरूको सम्भाव्यताको अध्ययन गरी निर्माणको पहल गरिने छ तथा स्वीकृत भएका पुल पुलेसाहरूको निर्माण कार्य अगाडी बढाइनेछ ।
- यस नगरपालिकामा पर्ने बागमती नदीमा भोलुङ्गे पुल निर्माणको कार्यलाई प्राथमिकतामा राखि आवश्यक कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
- कृषि भूमीमा सिँचाई सुविधा उपलब्ध गराउन सिँचाई आयोजना निर्माण र पुराना आयोजनाको मर्मत सम्भारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- आधुनिक तथा वैज्ञानिक सिँचाई प्रविधिमा जोड दिईने छ ।
- प्रत्येक वडाको केन्द्र रहेको स्थानहरूमा नेपाल टेलिकमबाट टेलिफोन लाईन जडानको लागि जोड दिईनेछ ।
- नगर क्षेत्रका विभिन्न स्थानमा खानेपानी ट्याङ्की निर्माणका लागि पहल गरि नयाँ योजनाहरूको निर्माण प्रारम्भ गरिनेछ ।

(घ) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फ

- यस नगरमा धुवाँवाट हुने प्रदुषणलाई ध्यानमा राखि चुल्हो धुवाँ मुक्त नगर बनाउन आवश्यक कदम चालिनेछ र सोका लागि विद्युतीय चुल्होको प्रयोग बढाउँदै विद्युतीय खपत बढाइनेछ ।
- ऐलानी जग्गाहरूको पहिचान गरी संरक्षण र उपभोगको नीति लिइने छ ।
- यस नगरपालिकाका जनतासँग सहकार्य गर्दै प्रत्येक सडकको दुवै छेउमा मापदण्ड तोकी वृक्षारोपण कार्यक्रम अगाडी बढाइने छ ।
- नदी कटानलाई नियन्त्रण गरी भूमी संरक्षण गरिने नीति लिइने छ ।
- एक वडा एक वनको नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- वन तथा भू-संरक्षणका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ, जलाधार क्षेत्रको संरक्षणमा जोड दिइनेछ, वातावरणलाई प्रदुषित हुन नदिन आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ, जलवायु परिवर्तन अनुकूलित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

- बजार क्षेत्रमा सबै वस्तीहरूमा कमशः फोहोरमैला व्यवस्थापनको उचित व्यवस्था गर्नका लागि आवश्यक प्रवन्ध गरिनेछ ।
- बजार क्षेत्र व्यवस्थापन गर्नका लागि विभिन्न ठाउँमा बजार सेड निर्माण गरिनेछ ।
- स्यानिटरी ल्याण्ड फिल साईट (Sanitary Land Filled Site) पहिचान गरी आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

ड) संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह तर्फ

- सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन संस्थागत क्षमता विकास गरिनेछ, संस्थागत पुर्वाधार विकासमा जोड दिइनेछ ।
- यस नगरपालिका भित्रका सबै सार्वजनिक निकायमा अनिवार्य रूपमा नागरिक सहायता कक्षको स्थापना र नागरिक बडापत्र अनिवार्य रूपमा राख्नुपर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन सेवाको मापदण्ड निर्धारण गरिनेछ साथै सेवा प्रवाहमा विद्युतीय माध्यमबाट हुने सूचना प्रविधिको प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।
- नगरपालिकाको योजना निर्माण प्रक्रियालाई थप प्रभावकारी बनाउन नगरपालिकाको पार्श्व चित्र प्रत्येक वर्ष अद्यावधिक गरिनेछ ।
- सूचना तथा संचारको प्रभावकारी व्यवस्थापनको लागि स्थानीय एफ्. एम्.हरूसँग समन्वय गरी नगरपालिकाका सूचनाहरूलाई प्रवाह गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- नगरपालिका सम्पूर्ण सूचनाहरूमा जनताको पहुँच पुऱ्याउन वेवसाईटलाई अद्यावधिक गरिनेछ ।
- कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न विशेष तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरूको आचरण तथा कार्यसम्पादनका आधारमा प्रोत्साहन तथा दण्ड सजायको व्यवस्था सुरु गरिने छ ।
- आर्थिक वर्षको अन्त्यमा आएर असारे विकास गर्ने परिपाटिको अन्त्य गर्दै आर्थिक वर्षको सुरुमा नै योजना बनाएर काम सुरु गर्ने र समयमा नै नगरपालिकाका कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिनेछ ।
- यस नगरपालिकाबाट प्रदान हुने सम्पूर्ण सेवाहरूलाई विशिष्टकृत तथा सरलीकरण गर्दै सूचना प्रविधिको अधिकतम प्रयोग गरी अनलाईन मार्फत सेवा प्रवाहको व्यवस्था मिलाईनुका साथै नगरपालिकाको सूचना उपरको पहुँचलाई थप सरल बनाईनेछ ।।

च) वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन तर्फ

- आन्तरिक श्रोतको द्वारा फराकिलो पादै विकासका कार्यलाई गति प्रदान गर्न प्रचलित कानूनको अधिनमा रही नगर कार्यपालिकाबाट अनुमोदन भई नगर सभाबाट स्वीकृति प्राप्त भएको कर, शुल्क, दस्तुर, जरिवाना असुल गर्ने कार्य कडाईका साथ लागु गरिनेछ।
- प्रत्येक सार्वजनिक निर्माणहरूको अनिवार्य रूपमा सार्वजनिक सुनुवाई गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ।
- वित्तीय अनुशासनलाई कडाईका साथ पालना गरिनेछ। वित्तीय जोखिम न्यूनीकरणको लागि वित्तीय जोखिम न्यूनीकरण गर्ने संस्थाहरूको स्थापनामा जोड दिईनेछ।
- नगरपालिकाको आर्थिक कारोबारलाई अन्तराष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूप लेखांकन पद्धतिमा राखिनेछ। अन्तिम लेखापरिक्षण र बेरुजु फर्छ्यौटलाई तोकिएको समयमा सम्पन्न गर्ने नीति लिइनेछ, "जनमुखी स्थानीय सरकार, विकास र समृद्धिको आधार" नारालाई मूल नाराको रूपमा लिई विकास व्यवस्थापन, दिगो विकास र सुशासनको प्रत्याभूति हुने वातावरणको सृजना गरिनेछ।

आदरणीय सदस्य ज्यूहरू,

अब म आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि प्रस्तावित आय व्यय विवरण पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु। यस माधव नारायण नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई कार्यान्वयन गर्न कुल आय तर्फ जम्मा रु. ४९,७४,७२,०००।- (अक्षरेपी रुपैयाँ उन्नपचास करोड चौहत्तर लाख बहत्तर हजार मात्र) विनियोजन गरेको छु।

आ.व. २०८१/०८२ का लागि नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय समानिकरण अनुदान तर्फ रु. ११,१०,००,०००।०० (अक्षरेपी रुपैयाँ एघार करोड दश लाख मात्र), प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय समानिकरण अनुदान तर्फ रु. ७९,७६,०००।०० (अक्षरेपी रुपैयाँ उन्नासी लाख छिहत्तर हजार मात्र), नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने राजश्व बाँडफाँड तर्फ रु. ९,९७,००,०००।०० (अक्षरेपी रुपैयाँ नौ करोड सन्तान्चे लाख मात्र), मधेश प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने राजश्व बाँडफाँड तर्फ अनुमानीत रु. ४०,००,०००।०० (चालिस लाख मात्र) रहेको छ।

यसका साथै आ.व. २०८१/०८२ मा नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने सशर्त अनुदान तर्फ रु. २०,९७,९६,०००।०० (अक्षरेपी रुपैयाँ विस करोड सन्तान्चे लाख छियान्चे हजार मात्र), प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने सशर्त अनुदान तर्फ रु. ९५,०००००।- (अक्षरेपी पन्चान्चे लाख मात्र), नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने समपुरक अनुदान तर्फ रु. १,८५,००,०००।०० (अक्षरेपी रुपैयाँ एक करोड पचासी लाख मात्र), नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने विशेष अनुदान तर्फ रु. १,७०,००,०००।०० (अक्षरेपी रुपैयाँ एक करोड सत्तरी लाख मात्र), प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने विशेष अनुदान तर्फ रु. ३०,००,०००।०० (अक्षरेपी रुपैयाँ तीस लाख मात्र), प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने समपुरक अनुदान तर्फ रु. २०,००,०००।०० (अक्षरेपी रुपैयाँ बीस लाख मात्र) र तराई मधेश समृद्धी कार्यक्रमको लागि १,५०,०००००।- (अक्षरेपी रुपैयाँ एक करोड पचास लाख मात्र) रहेको छ।

आदरणीय सदस्यज्यूहरू,

अन्त्यमा म यस नगरपालिकाको नवौं नगर सभा समारोह सफल पार्न आ-आफनो तर्फबाट सहयोग गर्ने सबै जनप्रतिनिधि ज्यूहरू, राजनीतिक दल, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, नीजि क्षेत्र, नागरिक समाज, संचार

क्षेत्र, तथा सम्पूर्ण माधव नारायण नगरपालिकावासी आमाबुवा, दाजुभाइ तथा दिदी बहिनीहरुमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद ।

मिति :- २०८१/०३/१०